

Vanhempainilta koulukiusaamisesta

MANNERHEIMIN
LASTENSUOJELULIITTO

Onni löytyy arjesta.

Vanhempainillan tavoitteet

- Saada tietoa ja keskustella kiusaamisesta ilmiönä.
- Antaa vanhemmille keinoja ja välineitä käsitellä kiusaamista yhdessä lapsen ja koulun kanssa.
- Antaa vinkkejä siihen, miten vanhemmat voivat ehkäistä kiusaamista ja puuttua siihen.

Ohje 1

**Keskustele kotona
kiusaamisesta, vaikka
tuntuisi siltä, ettei asia
kosketa perhettänne.**

Kiusaamisen määritelmä

- On tärkeää löytää yhteinen ymmärrys kiusaamisen määritelmästä, jotta kiusaamista voidaan ehkäistä ja siihen osataan puuttua.
- ”Kiusaamista on se, kun yhdelle ja samalle oppilaalle aiheutetaan toistuvasti paha mieltä. Tekijöinä on joku tai jotkut, joita vastaan kiusatun on vaikea puolustautua.” (*Salmivalli*)

Kiusaamiselle tyypillistä

- toistuvuus
- tahallisuus
- valtaepätasapaino
- ryhmäilmiö, johon liittyvät vallan tavoittelu ja voiman väärinkäyttö
- vertaissuhdeongelma

Kiusaamisen yleisyys

- Peruskouluikäisistä lapsista 5–15 % on kiusattuja.
- Kiusaamiseen osallistuu lähes kolmannes lapsista.
- Kiusaamisen yleisyys riippuu tutkimuksesta, kysymyksen asettelusta ja otoksesta.

Ohje 2

Huomioi, että kiusaaminen koskettaa aina koko ryhmää.

Roolit kiusaamistilanteissa

Kiusaaja

Apuri

Kannustaja

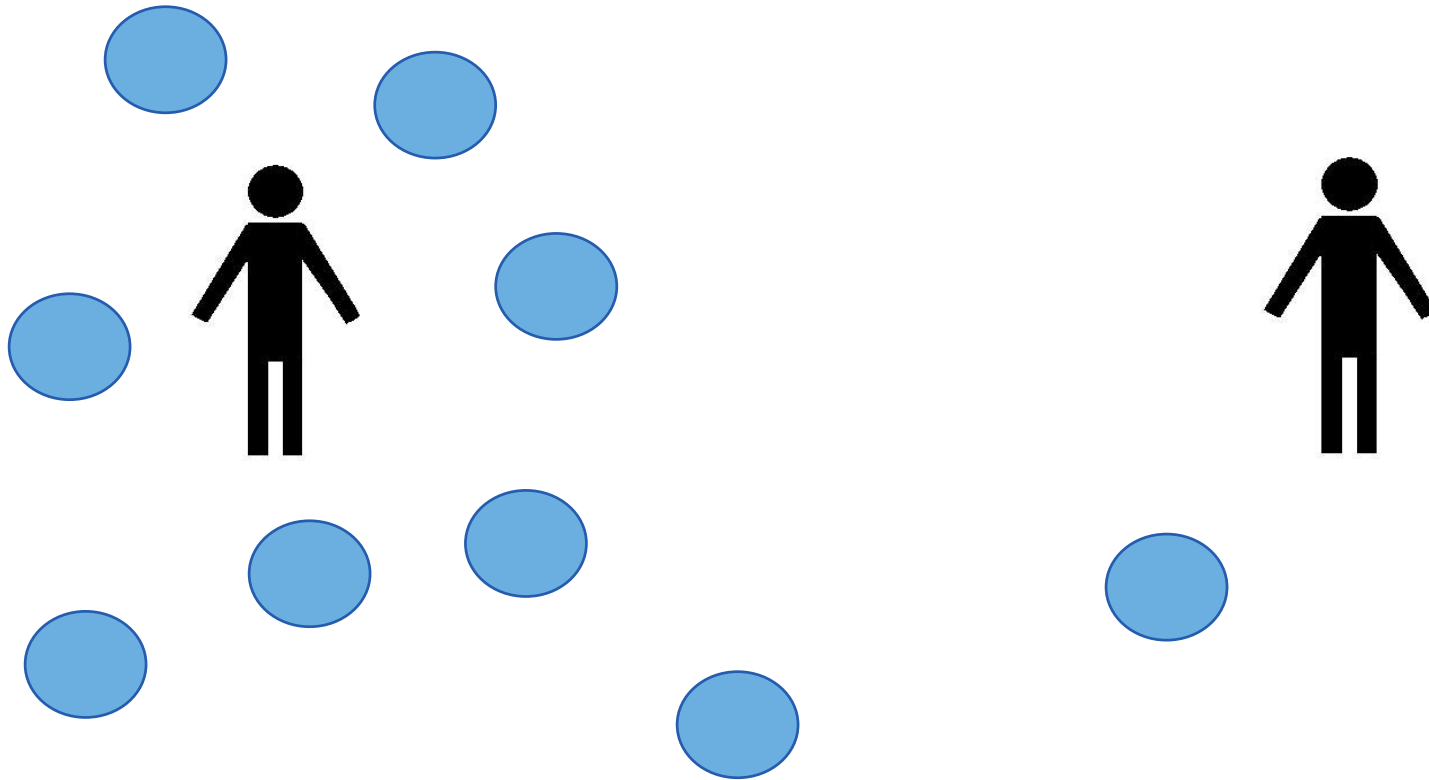
Kiusattu

Puolustaja

Hiljainen hyväksyjä

Kiusaaminen ryhmäilmionä

Ohje 3

**Ota lapsen kertomus
kiusaamisesta vakavasti.**

Kiusaamisen muodot ja tavat

- Suora kiusaaminen: fyysinen tai omaisuuteen kohdistuva väkivalta sekä sanallinen loukkaaminen.
- Epäsuora kiusaaminen: sosiaalinen eristäminen porukasta, uhrin vahingoittaminen kiertoteitse (esim. juorujen levittäminen, valehtelu sekä ryhmän manipulointi siten, että he alkavat torjua syrjinnän kohdetta).

Kiusaaminen on vakava riskitekijä

- Kiusatuilla on mm. ahdistusta, masennusta, henkisen ja fyysisen terveyden ongelmia, koulumotivaation heikkenemistä
- Muita kiusanneilla on mm. särkyjä, nukkumisvaikeuksia, mielipahaa; riski aggressiiviseen käyttäytymiseen myöhemmin

Huom. Kokemukset kiusaamisesta voivat vaikuttaa pitkään senkin jälkeen, kun kiusaaminen sinänsä on loppunut.

Ohje 4

**Kuuntele ja kysele, millaiset
kaverisuhteet lapsellasi on.**

Kysy ja kuuntele, ole läsnä

- Vanhemman ja lapsen välinen vuorovaikutus luo pohjan kriisitilanteissa toimimiseen.
- Aikuisen velvollisuus ja tehtävä on toimia lapsen apuna kiusaamistilanteissa.
- Lapsen ei tarvitse oppia pärjäämään yksin.

Kamalaa jos se soittais kouluun!

Se huolestuis kuitenkin niin kauheesti ja tulis surulliseksi.

Jos mä kerron ni sit mua kiusataan vielä enemmän!

Turhaan mä kerron, mitä ne muka vois tehdä?

Kaverisuhteiden tukeminen on tärkeää

- Porukkaan kuuluminen on lapselle ja nuorelle tärkeää.
- Kertominen on helpompaa, jos vanhemmat ovat kiinnostuneita ja tuntevat luokan oppilaita.
- Miettikää yhdessä erilaisia keinoja, joiden avulla voi ystävystyä ja pitää yllä kaveruutta.

Ohje 5

Tutustu lapsesi netinkäyttöön.

Nuoret käyttävät nettiä sosiaalisesti

- Tutustu lapsesi kanssa nettiyhteisöihin ja sosiaaliseen mediaan, jota hän käyttää.
- Nettikiusaamista on esimerkiksi:
 - pilkkaavat tai uhkaavat viestit
 - juorujen tai henkilökohtaisen tiedon levittäminen
 - toisen nimellä esiintyminen
 - sulkeminen ryhmän ulkopuolelle
 - salasanojen huijaaminen ja väärinkäyttö.

Nettikiusaamisen erityispiirteet

- Nettikiusaamiseen houkuttelee sen näennäinen helppous ja nimettömyys.
 - Kiusaajan voi olla vaikea ymmärtää tekonsa vakavuutta, kun hän ei näe kiusatun reaktiota.
 - Muusta koulukiusaamisesta poiketen kiusattu ei pääse siitä eroon koulun ulkopuolella.
 - Lapsi ei ehkä uskalla kertoa nettikiusaamisesta, koska saattaa pelätä, että koko netin käyttö kielletään.
-

Ohje 6

Muistathan, että omat asenteesi tarttuvat myös lapseen.

Koti ja koulu kasvattajina

- Vanhemmat vaikuttavat paljon lapsensa arvomaailmaan.
- Rajoja asettamalla aikuiset antavat mallin hyväksyttävästä käytöksestä.
- Lapset tarvitsevat kannustusta puuttua kiusaamiseen.
- Mieti lapsen kanssa yhdessä, miten sanoa jämäkästi EI ja miten viestiä kiusatulle olevansa tämän puolella.

Ohje 7

**Tutustu koulun
toimintamalliin kiusaamisen
ehkäisemiseksi ja siihen
puuttumiseksi.**

Kiusaamistilanteiden selvittäminen tapahtuu koulussa, mutta vanhempien rooli on tärkeä

Koulun suunnitelma kiusaamisen ehkäisemiseksi ja siihen puuttumiseksi

Tutustu, kommentoi, keskustele lapsesi kanssa

Hyvää yhteishenkeä lisäävä toiminta koulussa

Tukioppilastoiminta, oppilaskuntatoiminta, projektit, retket, teemapäivät, juhlat

Ole mukana vanhempainyhdistyksessä, luokkatoimikunnassa, ilmoittaudu vapaaehtoiseksi valvojaksi tai apuhenkilöksi

Luokissa käytävät keskustelut kiusaamisesta

Keskustele lapsesi kanssa kiusaamisesta, kysele luokan tapahtumista, kuuntele kertomuksia koulun arjesta

Ilmitulleiden kiusaamistapausten selvittely ja siinä käytettävä malli

Osallistu selvittelyyn pyydettyäessä, keskustele lapsesi kanssa, ole tukena

Kiusaamistapausten seuranta

Selvitä koulusta miten seuranta järjestetty, keskustele opettajan kanssa, kysele lapseltasi tilanteen etenemisestä

Jos lapsesi kertoo tullessa kiusatuksi

- Pysyttele rauhallisena, älä ylireagoi.
- Kuuntele ja rohkaise lasta puhumaan.
- Osoita lapselle, että asialle on paljon tehtävissä.
- Arvioi tilannetta ja keskustele lapsesi kanssa siitä, mikä olisi paras keino lähteä selvittämään asiaa.
- Älä vähättele kiusaamista.
- Ota yhteyttä kouluun ja keskustele tapaamisesta.
- Pyri yhteistyöhön asianomaisten kanssa.

Jos lapsesi on kiusannut muita

- Kiellä, mutta älä syyllistä. Tuomitse kiusaaminen, älä lastasi.**
- Kiusaamiseen syyllistyvät usein aivan tavalliset lapset.**
- Kuuntele lastasi, mutta älä hyväksy kaikkia selityksiä.**
- Auta lasta ymmärtämään, kuinka pelottavaa kiusaaminen on kiusatusta.**
- Lähde selvittämään tilannetta yhdessä koulun ja muiden vanhempien kanssa.**

Ohje 8

**Pyri yhteistyöhön muiden
vanhempien kanssa.**

Vanhempien välinen yhteistyö on tärkeää!

On tutkittu että vanhempien keskinäiset hyvät suhteet vaikeuttavat kiusaamisen jatkumista tai sen alkamista ylipäätään.

8 ohjetta vanhemmalle

1. Keskustele kotona kiusaamisesta vaikka tuntuisi siltä, ettei asia kosketa perhettänne.
2. Huomioi, että kiusaaminen koskettaa aina koko ryhmää.
3. Ota lapsen kertomus kiusaamisesta vakavasti.
4. Kuuntele ja kysele millaiset kaverisuhteet lapsellasi on.
5. Tutustu lapsesi netinkäyttöön.
6. Muistathan, että omat aseteesi tarttuvat myös lapseen.
7. Tutustu koulun toimintamalliin kiusaamisen ehkäisemiseksi ja siihen puuttumiseksi.
8. Pyri yhteistyöhön muiden vanhempien kanssa.

Kiitos!

MANNERHEIMIN
LASTENSUOJELULIITTO